

7

WWW.CULTUURZIEN.NL
MARKTSTEG 7 2201 AK KAMPEN
TEL. (031) 3311024
E.KUNST@CULTUURZIEN.NL
KUNST- EN CULTUURBEUCATIE / WORKSHOPS
STADSWAARDELINGEN / FOGATUUR
STADSWAARDELINGEN / FOGATUUR

In de etalage
cultuurZIEN

Vrijheid vieren met de cursus Kampen in Oorlog

door Carin Koopman

In Nederland en Kampen zou het jaar 2020 in het teken staan van de viering van 75 jaar vrijheid. CultuurZIEN pakte het thema ruimer op en organiseerde een cursus van vijf avonden over Kampen en oorlog vanuit verschillende gezichtspunten. Door de uitbraak van Covid-19 werd het één van de weinige activiteiten rond het thema 75 jaar vrijheid, die ook daadwerkelijk plaatsvonden.

Voorjaar

Aanvankelijk stond de cursus gepland voor de periode 11 maart tot 18 april 2020. Beginnend met een drietal lezingen, volgden na de overgang naar de zomertijd een fietstocht en stadswandeling. Met ongeveer vijftien deelnemers vond op 11 maart de eerste cursusavond plaats. De lezing *Kampen in Oorlog* gaf een overzicht van alle oorlogen waarbij Kampen in het verleden betrokken is geweest. Vanaf het bedwingen van heerszuchtige lokale heren in de 14de eeuw tot de Tweede Wereldoorlog in de 20ste eeuw. Een week later ging Nederland in lockdown en kwam de cursus tot stilstand.

Najaar

Zonder veel kennis over Covid-19 werd besloten om de cursus over de zomer heen te tillen. Gelukkig bleek september een maand met vijf woensdagen, perfect voor de planning. De enige noodzakelijke ingreep was het omkeren van de volgorde van de cursusavonden in verband met het afnemende licht. Op woensdagavond 3 september startte de cursus *Kampen in Oorlog* voor de tweede keer. Nu was de eerste avond gevuld met de stadswandeling Joods leven in Kampen. Een stadswandeling over een volledig verdwenen onderdeel van de Kamper cultuur. Tijdens de wandeling maakten de deelnemers kennis met diverse joodse families, hun werkzaamheden en hun positie in de Kamper samenleving. Een steeds weer terugkerend onderwerp was het afvoeren van tientallen joodse Kampenaren in 1942. De tweede avond had

Kampen *in Oorlog*

vijf woensdagavonden in maart en april

- . 11 maart: Kampen in Oorlog
lezing
- . 18 maart: Kampen vestingstad
lezing
- . 25 maart: Vrouwen in verzet
lezing
- . 1 april: Relicten van voorbije strijd
fietstocht
- . 8 april: Joods leven in Kampen
stadswandeling

kosten: € 25, - per avond of € 100, - voor de gehele cursus
aanmelden via kunst@cultuurzien.nl of (038)331 10 24

meer info op: www.cultuurzien.nl

Affiche voor de oorspronkelijke cursus Kampen in Oorlog. Met daarin verwerkt een foto van het herstel van de gasleiding naar Jsselmuiden na het opblazen van de stadsbrug in mei 1940. Affiche: collectie cultuurZIEN; foto: privébezit familie Koopman.

de titel Relicten van voorbije strijd, een fietstocht langs overblijfselen van oorlogsvoering in het verleden. Startpunt was station Kampen, gebouwd op de schans voor de brug. Na het passeren van de brug werd een ronde gemaakt langs de oude vestingwerken van de stad. De derde avond ging over Vrouwen in verzet. Voor zover bekend de eerste keer dat hieraan in de Kamper context aandacht werd besteed. Over de rol van vrouwen in het Kamper verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog is nauwelijks informatie voor handen. Al direct na de bevrijding werd door mannen uit het verzet de rol van vrouwen gekleineerd en gebagatelliseerd. Ach, vrouwen deden wat koeriersdiensten. Zeker, en met gevaar voor eigen leven. Vrouwen verzorgden de onderduikers, met gevaar voor eigen leven. Al die vrouwen van geëerde verzetsmannen hebben op de één of andere manier ingestemd met het verzetswerk van hun man, met gevaar voor eigen leven. Ondertussen moest een gezin draaiende worden gehouden en moesten kinderen worden opgevoed, terwijl het oorlog was. Kampen vestingstad was het thema van de vierde avond, een vervolg op de fietstocht van de tweede avond. Het ontstaan, de moeizame ontwikkeling en vrij snelle aftakeling van de stadsmuren en vestingwerken kwam aan bod. Daarbij werd dankbaar gebruik gemaakt van schetsen en schilderijen van stadgenoot Hendrick Avercamp en zijn neef Barend. De reeks werd afgesloten op 30 september met een herhaling van de lezing Kampen in Oorlog. Dat ook de deelnemers aan de eerste avond in maart weer kwamen luisteren was zeker een compliment.

Historische documentaires

Als reactie op Covid-19 startte cultuurZIEN voorjaar 2020 met het omzetten van stadswandelingen naar historische documentaires. Op deze wijze kan men vanuit de leunstoel thuis en op andere plaatsen in de wereld meege-nieten van Kampen en haar rijke geschiedenis. Ook de geluidsbanden van de cursus Kampen in Oorlog werden, voorzien van extra beeldmateriaal, omgezet in documentaires. Deze reeks historische documentaires geeft daarnaast een goede indruk van de kennis en werkwijze van cultuurZIEN.